

הַנְּעִלָה – למריקה ושטיפה שלאחר ההגעלה בחמים, שנעשים בצונן.
 מבררת הגמרא: וְרַבְּנָן, מדוע אינם טוברים כך. משיבה הגמרא: אִם
 בָּן, ששניהם בצונן, לְכַתּוּב קָרָא – היה לתורה לכתוב או 'מוֹרֵק
 מוֹרֵק' או 'שׁוּפְטָה שׁוּפְטָה', מֵאֵי 'מוֹרֵק וְשׁוּפְטָה' (ויקרא ו כא), אלא שְׁמַע
 מִיָּנָה מְרִיקָה בְּחַמִּין וְשִׁטְפָה בְּצוּנָן. מבררת הגמרא: וְרַבִּי מֵה טַעְמוֹ,
 מדוע כתבה התורה ומורק ושטף. משיבה הגמרא: אִי קָרִיב 'מוֹרֵק
 מוֹרֵק', הִנֵּה אֲמִינָא תְרֵי וְיָמְנֵי מוֹרֵק – שצריך שני פעמים מריקה
 מבפנים, או תְרֵי וְיָמְנֵי שׁוּפְטָה – ואם היה כתוב שוטף שוטף, היינו
 מפרשים שצריך שני פעמים שטיפה מבחוץ, לְכַךְ קָרִיב 'מוֹרֵק
 וְשׁוּפְטָה', לומר לך, שְׁמְרִיקָה בְּמְרִיקַת הַכּוֹס מִבְּפָנִים, וְשִׁטְפָה
 בְּשִׁטְפַת הַכּוֹס מִבְּחוּץ.

משנה

משנתינו דנה בבישל שני מיני בשר החלוקים בדנים, מה דין הבשר:
 בִּישַׁל בּוֹ בֶּשֶׂר קִדְשִׁים וְחֻלִּין, או קִדְשֵׁי קִדְשִׁים וְקִדְשִׁים קְלִים, אִם
 יֵשׁ בָּהֶן בְּנוֹתָן טַעַם – אם הבשר החמור יש בו כדי ליתן טעם בבשר
 הקל שהתבשל עמו, הֲרֵי הַקְּלִים נֶאֱכָלִין בְּחַמּוּרִין (שבהן) – דין
 הבשר הקל להאכל כדון הבשר החמור, לפנים מן הקלעים, ואינו
 נאכל אלא ליום ולילה, ולזכרי כהונה, וְאִינּוּן טַעֲוִינּוּן מְרִיקָה וְשִׁטְפָה
 – והכלי שבישל בו אינו טעון מריקה ושטיפה כקדשי קדשים, אלא
 כקדשים קלים, וְאִינּוּן שׁוֹפְלִים בְּמַנְעַע – ואם הקדשי קדשים פסולים,
 אין הקלים נפסלים מהם כדי לפסול אחרים שנגעו בהם.
 המשנה מבארת דין בשר או ריקק שנגע בבשר או ריקק, כמה נאסר
 בו: רְקִיק פֶּסוּל שְׁנַנְעַע בְּרִיקָה כֶּשֶׁר, ובלע הכשר מהפסול, וְחֲתִיבָה
 פְּסוּלָה שִׁנְגַעָה בְּחֲתִיבָה כֶּשֶׁרָה, לֹא בָּל תִּרְקִיקוּן (זו) וְלֹא בָּל
 (החתיכות) [החתיכה] אֶסוּרִין, אִינּוּ אֶסוּר אֲלֵא בְּמָקוֹם שְׁבָלַע.

גמרא

הגמרא מבארת את הסתירה במשנה. מקשה הגמרא: מֵאֵי קָאָמֵר,
 כיון ששנינו שיש בבשר החמור ליתן טעם בבשר הקל, ולכן הקלים
 נאכלים בחמורים, מדוע אינם טעונים מריקה ושטיפה בחמורים ואין
 פוסלים במגע. מתרצת הגמרא: יש ללמוד את המשנה כאילו היא
 חסירה, וכך יש לשנות בה, אִם יֵשׁ בָּהֶן בְּנוֹתָן טַעַם – כדי ליתן טעם
 בבשר הקל, הֲרֵי תִקְלִין וְנֶאֱכָלִין בְּחַמּוּרִין, לפנים מן הקלעים ורק
 ליום ולילה ולזכרי כהונה, וְטַעֲוִינּוּן מְרִיקָה וְשִׁטְפָה בְּסוּף זְמַן אֲכִילַת
 הבשר החמור, וְשׁוֹפְלִין בְּמַנְעַע – אם היו החמורים פסולים והקלים
 כשרים, נעשו הקלים בחמורים לפסול את הבשר שיעג בהם. ואם אִין
 בָּהֶן בְּנוֹתָן טַעַם, אִין תִּקְלִין וְנֶאֱכָלִין בְּחַמּוּרִים וְאִין טַעֲוִינּוּן מְרִיקָה
 וְשִׁטְפָה וְאִין שׁוֹפְלִין בְּמַנְעַע.
 הגמרא מבררת באופן שלא היה בחמורים לתת טעם בקלים, האם
 הכלי טעון מריקה ושטיפה לאחר זמן אכילת קדשים קלים. שואלת
 הגמרא: באופן שלא היה בבשר קדשי קדשים ליתן טעם בבשר
 קדשים קלים, נְהִי דְקִדְשֵׁי קִדְשִׁים לֹא בָעוּ – אף שאין הכלי טעון
 מריקה ושטיפה כדון קדשי קדשים, מכיון שהיו מועטים ובטלו ברוב,
 קִדְשִׁים קְלִים נִבְעִי – מדוע אין הכלי טעון מריקה ושטיפה כקדשים
 קלים. משיבה הגמרא: אָמֵר אַבְי, מֵאֵי 'אִין טַעֲוִינּוּ' דְקָאָמֵר – מה
 שאמר התנא שאין טעונים מריקה ושטיפה, כוונתו לאחר זמן אכילת
 קִדְשֵׁי קְדָשִׁים, דהיינו לאחר יום ולילה, אָכַל לאחר זמן אכילת
 קִדְשִׁים קְלִים דהיינו לאחר שני ימים ולילה אחד טַעֲוִינּוּ. רַבָּא אָמֵר,
 הָא מְנֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן הִיא – משנתינו ששנינו שאם אין טעם קדשי
 קדשים אינו טעון מריקה ושטיפה, היא כשיטת רבי שמעון לעיל (צה),
 דְאָמֵר, שְׁקִדְשִׁים קְלִים אִין טַעֲוִינּוּ מְרִיקָה וְשִׁטְפָה.
 הגמרא מביאה ראיה לתירוצו של רבא. שואלת הגמרא: בְּשִׁלְמָא
 לְרַבָּא הֵינּוּ דְקָתְנִי – לכך התנא שנה דין זה בשני אופנים, ואמר
 'בישל בו קדשים וחולין, או קִדְשֵׁי קִדְשִׁים וְקִדְשִׁים קְלִים', כי בא
 ללמדנו שהלכה כרבי שמעון שקדשים קלים אינם טעונים מריקה
 ושטיפה. אֲלֵא לְאַבְי יְקִשָּׁה, תִּרְתִּי לְמָה לִי – מדוע הוצרך התנא

הַשְּׁפוּד – ברזל שתוחבים בו בשר בשעת הצליה, וְהָאֶסְכְּלָא – רשת
 מברזל שצולים עליה בשר, כשבא להכשירים מאיסור נותר, מְנַעֲלִין
 בְּחַמִּין, משום שלמחרת נעשה המאכל הבלוע בהם, נותר, וכשיבא
 לצלות בהם בשר קודש למחרת, יפלטו את הטעם בו.

גמרא

במשנה נחלקו רבי טרפון וחכמים בזמן מריקה ושטיפה ברזל, הגמרא
 מבארת את טעמו של רבי טרפון. שואלת הגמרא: מֵאֵי טַעְמָא דְרַבִּי
 טְרַפְּוֹן, הסובר שאם בישל בכלי בתחילת הרגל משתמש בו כל
 הרגל. משיבה הגמרא: דְאָמֵר קָרָא – נאמר בפסוק (דברים טו ז) וְפָנִיתָ
 בְּכַפָּר וְהִלַּכְתָּ לְאַחֲרָיִךְ – שלאחר אכילת קרבן הפסח, ישאר עד
 הבורק בירושלים, וילך לביתו. ואי אפשר לומר שכונת הכתוב שילך
 לביתו בבורק שלאחר אכילת הפסח, שהרי אותו בוקר הוא יום טוב,
 ואינו רשאי לחזור לביתו שמחוץ לתחום, אלא על כרחך שֶׁהַקְּרִיב
 עֲשָׂאֵן לְכוּלָן – לכל ימי הרגל] בְּכַפָּר אַחַד – התורה החשיבה את כל
 ימי הרגל כיום אחד. וכשם שלגבי לינה נחשבים ימי הרגל ליום אחד,
 כך לענין מריקה ושטיפה נחשבים כאחד, ולכך יכול להשתמש בכלי
 שבישל בו בתחילת הרגל בכל ימי הרגל, ואחר כך יעשה מריקה
 ושטיפה.
 הגמרא מקשה על ביאור זה בדעת רבי טרפון. מקשה הגמרא:
 מֵתִקְנִיהָ לָהּ רַב אַחֲדָבּוּי בַר אָמִי, וְכִי נִלְמַד מַדִּינָה לִינָה אִף שֶׁאִין דִּין
 פִּיגוּל בְּרִגְלָא, וְאִין דִּין נֹוֹתֵר בְּרִגְלָא, ומשום שכל הרגל נחשב כיום
 אחד, ולא יחשב שעבר על הקרבן שני ימים ולילה אחד. וְכִי תִימָא
 הָכִי נָמִי – ואם תרצה לומר, שאכן אין דין נותר ופיגול ברזל. וְהִתְנִינָא
 – אי אפשר לומר כן, שהלא שנינו, רַבִּי יִתְּן אֹמֵר, לֹא אָמֵר רַבִּי
 טְרַפְּוֹן שִׁמֵי הַרְגַל נִחְשָׁבִים כְּיוֹם אַחַד, אֲלֵא בּוֹז – בדין מריקה
 ושטיפה בְּלִבָּד, הרי שלגבי פיגול ונותר, גם רבי טרפון מודה שאינו
 נחשב כיום אחד, ותחזור קושיית הגמרא מדוע לענין נותר ופיגול לא
 אמר רבי טרפון שיחשבו כל ימי הרגל כיום אחד, כשם שנחשבים
 לענין מריקה ושטיפה.
 הגמרא מבארת את סברת רבי טרפון באופן אחר. משיבה הגמרא:
 אֲלֵא טַעְמוֹ שֶׁל רַבִּי טְרַפְּוֹן הוּא בְּדַרְבַּן נַחְמָן אָמֵר רַבָּה בַר אַבְוֵה,
 דְאָמֵר רַב נַחְמָן אָמֵר רַבָּה בַר אַבְוֵה, כָּל יוֹם מֵימֵי הַרְגַל, נַעֲשֶׂה
 גִּיעוּל לְחִבּוּיֹו, מתוך שהשבלים מצויים ברזל, אין בלוע שלהם
 נעשה נותר, כיון שכל יום שמבשלים בכלי, נעשה אותו בישול
 הגעלה לבישול של היום הקודם, ולפני שהבליעות נעשים 'נותר',
 כבר נפלטו, ולעולם לא ימצא בדפנות הכלי בליעות של נותר.
 שנינו במשנה שרבי טרפון אם בישל בכלי בתחילת הרגל, יבשל בו
 כל הרגל. וְהַכְּמִים אֹמְרִים עַד זְמַן אֲכִילָהּ כו', הגמרא מבארת את
 דברי חכמים: שואלת הגמרא: מֵאֵי קָאָמֵר – מה כוונת חכמים לומר.
 משיבה הגמרא: אָמֵר רַב נַחְמָן אָמֵר רַבָּה בַר אַבְוֵה, מִמַּתִּין לָהּ
 (עד) אַחַר זְמַן אֲכִילָהּ, וְהָדָר עֲבִיד לָהּ – ואחר זמן אכילה עושה לה
 מְרִיקָה וְשִׁטְפָה.
 מבררת הגמרא: מִנְהֵי מִילֵי – מהיכן למדנו דברים אלו. משיבה
 הגמרא: אָמֵר רַבִּי יוֹחָנָן מְשׁוּם אָבָא יוֹסִי בֶן אָבָא, בְּתִיב – נאמר
 (ויקרא ו כא) 'מוֹרֵק וְשׁוּפְטָה בְּמִים', וְכִתִּיב – וְנִאֲמַר (שם ו כב) 'בָּל וְכָר'
 בְּכַהֲנִים וְאֵבֶל אֲתָהּ, הָא בִּיצֵד – למה סמכן הכתוב, לומר שֶׁמִּמַּתִּין
 לָהּ עַד זְמַן אֲכִילָהּ, וְהָדָר עֲבִיד לָהּ – ואחר זמן אכילה עושה מְרִיקָה
 וְשִׁטְפָה.
 שנינו במשנתינו: מְרִיקָה בְּמְרִיקַת הַכּוֹס שִׁטְפָה בְּשִׁטְפַת הַכּוֹס.
 הגמרא מביאה מחלוקת בדין זה: וְהֵנוּ רַבְּנָן, מְרִיקָה וְשִׁטְפָה בְּצוּנָן,
 דְבַרִּי רַבִּי. וְהַכְּמִים אֹמְרִים, מְרִיקָה בְּחַמִּין וְשִׁטְפָה בְּצוּנָן. שואלת
 הגמרא: מֵאֵי טַעְמָא דְרַבְּנָן. משיבה הגמרא: מִיָּדֵי דְהָיָה אֲנִיעוּלֵי
 עוֹבְדֵי כּוֹכְבִּים – כשם שמצאנו בכלי שבישל בו גוי, מגעילו בחמים,
 כך לאחר שבישלו עושים בכלי, מגעיל בחמים. וְרַבִּי אָמֵר לָהּ,
 הַנְּעִלָה לֹא קָאָמִינָא – לענין הגעלה לא אמרתי שאין צריך חמים, כִּי
 קָאָמִינָא – ומזה שאמרתי בצונן, הכוונה לְמְרִיקָה וְשִׁטְפָה דְבִתְרַ

1 **נִיתִי** עשה ולידחי את לא תעשה. לאו אתאכל כחומר שבה פריך שתיאכל בלילה ולמחר
2 כשלמים הדאינא דה'ל נותר ואין עשה דוחה את ל'ת שיש בו כרת (ביבמות ה.)
3 אלא אם פסולה היא תיפסל קאי דינתי עשה דאכילת קדשים ולידחי לאו דכל שבקדשים
4 פסול בא הכתוב ליתן ל'ת על אכילתו ודקאין (אי) נמי אשאר פסולין דליכא כרת כגון
5 דנשחטה בלילה ולן דמה וחזן למקומו (וחזן

6 לזמנא) וא"ת ונמאי קרשיא דלמא גזירת הכתוב
7 הוא דאמר קרא יקדש להיות כמנה ויש לומר
8 דקרא איכא לאוקומי בבשרה שתיאכל כחומר
9 שבה עד הלילה ונמיהו קשה דכי הי לילה נתי
10 עשה ונדהא ונראה דקרא איכא לאוקומי בבשרה
11 קדשים וחולין כי מתני ועוד דאם איתא דהכא
12 לא דחי מני חיות דילפת מכלאים בציצית
13 דעשה דוחה את לא תעשה אורבה נילף מהכא
14 דלא דחי: **ואחר** עצם שאין בו מוח ואמאי נתי
15 עשה כו'. בסוף כיצד צולין (פסחים פה.) דריש
16 מדכתיב ועצם לא ישרבו בו בפסח שני שאין ת"ל
17 שהרי כבר נאמר ככל חוקת הפסח יעשו אותו
18 אבל אי לאו קרא דפסח שני היא ואכלו את
19 הבשר בלילה הזה בבשר שבוהרן ועצם ומה אני
20 מקיים ועצם לא תשרבו בו בעצם שאין בו מוח
21 אבל עצם שיש בו מוח שובר ואוכל דיבא עשה
22 וידחה לא תעשה והא דפריך הכא ואמאי נתי
23 עשה כו' הכי פריך כלומר מהכא נגמר דאין
24 עשה דוחה לא תעשה בעלמא כי הכא אלא
25 דאי מבקדש שאני ת"ל דהכי פריך נתי עשה כו'
26 כמו בחולין ונזיק קרא דידקש אה כשרה תיאכל
27 כחומר שבה דשייך בה כרת אם היא נותר וקמ"ל
28 דהיתר מצטרף לאיסור כדאיתא פרק אלו עוברין
29 (שם מנה.) ובפרק ג' מינין (נו"ל לז) ולא נוקים
30 קרא לאם פסולה תיפסל דליכא אלא דלאו
31 ומשני גלי קרא גבי קדשים בעצם שיש בו מוח
32 דלא דחי ולכן נילף קדשים מקדשים ולא נילף

33 קדשים מחולין ברו"ך. וא"ת שאני הכא משום דאפשר לקיים שניהם דמנח גומרתא ועליה ושקיל ליה מוח וי"ל דרבא הכא לטעמיה דמפרש בסוף כיצד צולין (פסחים פה.) גבי אין מינין
34 על מוח שבקולית דלא אפשר בגומרתא משום פסידא דקדשים א"כ לא מקיים עשה דואכלו את הבשר בלילה הזה דא"א שלא ישרוף הגומרתא מעט מן המוח שבפנים ואפי' אבי שמפרש
35 ההם משום פקע לאי משום דס"ל דגומרתא אפשר בלא שריפת מוח אלא קסבר דמשום הפסד קדשים מועט כוח לא חיישין מיהא אכתי קשה הכי אתי עשה ודחי לא תעשה הא
36 בעידא דמתערך לאו דשבירת עצם לא מקיים עשה דאכילת: **והתם** עולה הוא כדכתיב ויעלהו לעולה תחת בנו. תימה דהאי קרא דרשי' ליה לענין חולין בפ"ק דחולין (דף טז.) דאמרין
37 מנין לשחיטה שהיא בתלוש שנאמר יקח את המאכלת ואומר ר"ת דגמרי' נמי חולין מדכתיב לשחוט את בנו ולא כתיב לשחוט את העולה אבל כלי לא שייך למילף בחולין אלא בקדשים
38 כשאר עבודת דבוע כלי שרת ומדכתיב וקח דמשמע דבר תלוש ולא כתיב סכך דרשנין תלוש בחולין וכלי בקדשים מדהוכיז מאכלת דהוה מצוי למכתב חולין המחומר ואע"ג דהתם בחולין
39 (ג"ז שם) דחי ותיא ריזותיה דאבריהם קמ"ל אבל לא שייך לדחויי הכי דלענין מה שהביא דבר תלוש ולא סמך על מה שימצא צור וקנה מותר: שייך למימר דכתיב קרא לא אשמועינן
40 וריזותיה אבל לענין מאכלת שהוכיז למה לי למכתב אי לאו לאשמועינן דעולה טעונה כלי: **מה** מנחה אינה נאכלת אלא לזכרי כהונה. ופריך בחטאת ואשם נמי כתיב כל זכר אלא
41 לשלמי ציבור פירש בקנטרס הא דלא ילפינן זכרי כהונה מחטאת ואשם כדילפינן מנחה משום דכתיב בתרייהו גבי אכילת זכרים הוא קדש קדשים הוא דמשמע מיעט הוא ולא אחר
42 וקשה דבפרק איהו מקומן (לעיל דף נה.) איכא תנא דיליף מהיקשא דחטאת מקרא דכתיב ועשיתם שער עזים (אחרו) לחטאת ושני בכשים בני שנה לזבח שלמים מה חטאת לזכרי כהונה
43 אף שלמי ציבור לזכרי כהונה הא לא קשיא מידי דההיא היקשא לא איצטרך למילתא אחריתי ועוד נראה לפרש דהיינו טעמא הכא דהיקשא דחטאת ואשם איכא לאוקומי למילתא
44 אחרית כדמפרש הכא לא מקמינן לה לאכילת זכרים דכיון דאינו שיה בכל הנהו דכתיב בקרא אבל מנחה על כרחין לחכי אתיא דלא משכחת למלתא אחרית: **אף** שלמי ציבור אין
45 נאכלין אלא לזכרי כהונה. ושלמים דהאי קרא בכבשי עוצרת קאי דקדש קדשים ניתו כל הכתובין במקרא זה נראה דעל כרחין אצטרי' נמי בשלמי נדה דהא בפ"ק (לעיל דף ה.) נפקא לן

46 מהאי קרא שלא לשמו ועוד בכלהו קרבנות דטעינן כלי מהכא נפקא לן:
47 **בקדש** הקדשים תאכלנו כל זכר יאכל אותו וגו' לימד על זבחי שלמי ציבור כו'. האי קרא בפרשת קרח כתיב ואף על גב דזבחי שלמי ציבור לא כתיב התם כיון דכתיב בהאי קרא קדש
48 יהיה לך וגבי כבשי עצרת כתיב בפרשת אמור אל הכתנים קדש יהיו לה' לכהן מסבתא דבידיה מיירי וכן פירש בקנטרס ועוד ילפינן משום דאיקרו קדש קדשים כדילפינן
49 לעיל בפרק איהו מקומן (דף נה.) ובפרק שני דעריכין (דף יא:) מדכתיב על עלותיכם ועל זבחי שלמיכם מה עולה קדש קדשים אף זבחי שלמי ציבור קדשי קדשים.

1 **עד שיבליע**. כגון המהרץ שומן חטאת וסך ממנו צלי של שלמים ונבלע בו ומכאן אנו
2 למידים (פסחים מנה.) היתר מצטרף לאיסור בקדשים ואין ללמוד מכאן טעם כעיקר
3 שאין זה טעם אלא ממש. **תאכל** כחומר שבה. שהרי יש בה עכשיו שני מינין וכחומר
4 שבשניהם תיאכל: **אמאי**. תיפסל משום האי פורתא: **נתי עשה**. דואכלו אותם
5 דכשרה: ולידחי לא תעשה. דלא תאכל
6 דפסולה ואע"ג דאיכא לא תעשה באכילת
7 פסולין כדאמרין בפסחים בכל שעה (דף כד.)
8 כל שבקדש פסול בא הכתוב ליתן לא תעשה
9 על אכילתו: נתי עשה ולידחי. נתי עשה
10 דאכילת מוח דכתיב ואכלו את הבשר בלילה
11 הזה: **וזאת** התורה. הוקשו כולן זה לזה ללמוד
12 זה על זה לכך הוקשו כולן לעולה דמה עולה
13 טעונה כו': **אי נימא** מורק. לקבלת דם ויליף
14 מעולת סיני דכתיב וישלח את נערי בני
15 ישראל וכתוב עולה התם: **וישם כנאנות**. וכיון
16 דהזרוז איתקוש כולוהו לשלמים דכתיב ביה
17 בהאי קרא וילפינן מינה לקמן בשמעתין (דף
18 פח.)

19 **מה**
20 **יקדש'** עשה הוא, ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה. **אשפחן** חפאת, דמתקדש בבלוע.
21 **שאור קדשים**, מנולן. אמר שמואל משום רבי אליעזר, **זאת** התורה, לעולה ולמנחה ולחפאת
22 **ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים**. [לעולה], כי עולה. מה עולה מעונה כלי, אף כל מעונה
23 כלי. **מאי כלי**. אילימא מורק, בשלמי ציבור נמי, פתיב בהו ויקח משה חצי תרם וישם באגנות.
24 **אלא** דספיין, ועולה גופיה, מנולן. דכתיב וישלח אברהם את ידו ויקח את המאכלת, והתם,
25 **עולה** הוא, דכתיב ויעלהו לעולה תחת בנו'. **מנחה**, מה מנחה אינה נאכלת אלא לזכרי
26 כהונה, אף כל אינם נאכלין אלא לזכרי כהונה. **מאי** היא. אי חפאת ואשם, בהדיא פתיב
27 בהו, **כל זכר בפנהים יאכלנו**. ואי שלמי ציבור, מריבוייא דקרא אתי, **בקדש הקדשים תאכלנו**,
28 **כל זכר יאכל אותו**, לימד על שלמי ציבור, שאינן נאכלין אלא לזכרי כהונה. תנאי היא.
29 איכא

30 **ואי תנא קדשי קדשים וקדשים קלים**, הנה אמרינן - הייתי אומר,
31 שקדשים הוא דאלימי לבפולין קדשים - רק כשבישל קדשים עם
32 קדשים אחרים, יש בכח הקדשים קלים לבטל את דיני הקדשי
33 קדשים, אכל אם בשל חולין קדשים, **אימא לא** - הייתי אומר שאין
34 בכח החולין לבטל את דין הקדשים, ואף אם לא יהיה בהם נותן טעם,
35 יהיה דין החולין כדון הקדשים שהתבטלו עמו. **צריכא**.
36 שנינו במשנה: רקיק (שהגיע) [שנגע] פרקיק כו'. הגמרא מבארת
37 מה המקור לדין זה: **תנו רבנן**, נאמר בפסוק (ויקרא ו כ), **כל אשר יגע**
38 בבשרה יקדש, **יכול אפילו שלא בלע**, תלמוד לומר **בבשרה**,

המשך ביאור למס' זבחים ליום שלישי עמ' א'

1 לשנות הלכה אחת בשני אופנים, והלא לאחר ששינו שאם החומר
2 לא נתן טעם בקל, בטל בו, נדע שכן הוא גם באופן השני. מתרצת
3 הגמרא: **צריכי, דאי תנא** - שאילו היה התנא שונה רק **קדשים**
4 **וחולין**, הנה אמרינן חולין הוא דמבטלי קדשים - שרק כשבישל
5 חולין עם קדשים ולא היה בקדשים ליתן טעם בחולין, הקדשים
6 מתבטלים בחולין, ומשום דלא מינייהו - שאינם מאותו מין, לכך מין
7 אחד מבטל את שאינו מינו. **אכל קדשי קדשים וקדשים קלים**
8 ששניהם מין אחד הם, כי שניהם קדשים, **אימא לא** - הייתי אומר
9 שאף אם לא נתנו החמורים טעם בקלים, יהיה דינם כקדשי קדשים.

10 **ואי תנא קדשי קדשים וקדשים קלים**, הנה אמרינן - הייתי אומר,
11 שקדשים הוא דאלימי לבפולין קדשים - רק כשבישל קדשים עם
12 קדשים אחרים, יש בכח הקדשים קלים לבטל את דיני הקדשי
13 קדשים, אכל אם בשל חולין קדשים, **אימא לא** - הייתי אומר שאין
14 בכח החולין לבטל את דין הקדשים, ואף אם לא יהיה בהם נותן טעם,
15 יהיה דין החולין כדון הקדשים שהתבטלו עמו. **צריכא**.
16 שנינו במשנה: רקיק (שהגיע) [שנגע] פרקיק כו'. הגמרא מבארת
17 מה המקור לדין זה: **תנו רבנן**, נאמר בפסוק (ויקרא ו כ), **כל אשר יגע**
18 בבשרה יקדש, **יכול אפילו שלא בלע**, תלמוד לומר **בבשרה**,

41 אֱלֵינוּ, נאמר בפסוק (ויקרא י לז), 'זאת התורה, לעולה ולמנחה
 42 ולהטאת ולאשם ולמילואים ולזבח השלמים'. הוקשו כל הקרבנות
 43 זה לזה כדי ללמד זה על זה. ולהלן (צח) יבואר, שההקש לחטאת
 44 מלמד, שכל הקרבנות מקדשים את הנוגע בהם.
 45 הגמרא מבארת מה למדים מכל קרבן שהוקש בפסוק. מבארת
 46 הגמרא: ממה שנאמר ['לעולה'] למדים, שדין כל הקרבנות, הוא כפי
 47 עולה – כדין קרבן עולה. מה עולה מעונה כלי, אף כל מעונה כלי.
 48 מבררת הגמרא: מאי כלי – איזה חובת כלי למדים מעולה. אילימא
 49 מוֹרֵק – אם נאמר שלמדים שצריך מוֹרֵק לקבלת הדם, שכשם שעולה
 50 טעונה מוֹרֵק לקבלת דמה, כך שאר קרבנות טעונים מוֹרֵק. יקשה,
 51 והלא בשלמי ציבור נמי כתיב בהו – אף בשלמי ציבור נאמר (שם),
 52 'ויִבְחֹו זְבָחִים שְׁלָמִים וגו', וַיִּקַּח מִשֶּׁה חֲצִי תְדִם וַיִּשֶׂם בְּאֵזְנוֹתָי,
 53 ופסוק זה נאמר בין על העולות ובין על השלמים שהקריבו שם, הרי
 54 שאף דם השלמים טעונים מוֹרֵק, וכיון שבפסוק זה הוקשו הקרבנות
 55 גם לשלמים, מדוע צריך ללמוד דין זה מעולה. אלא חובת כלי
 56 שלמדים מעולה הוא לגבי שחיטה, שצריך לשחוט את הקרבן
 57 ב'ספין' דווקא ולא באבן או בקנה, משום שצריך כלי שרת. שואלת
 58 הגמרא: ועולה גופה מִנְלָן – מנין שקרבן עולה טעון סכין לשחיטתו.
 59 משיבה הגמרא: דכתיב 'וישלה אברהם את ידו ויקח את המאכלת'
 60 (בראשית כב ט), 'ומאכלת' היינו סכין, והתם עולה הוא – ושם בפרשת
 61 העקידה היה קרבן עולה, דכתיב 'ועלהו לעולה תחת בנו' (שם כב
 62 ט). ולמדים שכשם שעולה טעונה סכין אף שאר קרבנות טעונים סכין.
 63 הגמרא מבארת מה מלמדינו ההקיש למנחה: נאמר בפסוק 'מנחה',
 64 ולמדים ממנה, מה מנחה אינה נאכלת אלא לזכרי בהונה ולא
 65 לנקבות, אף כל אינם נאכלין אלא לזכרי בהונה. מבררת הגמרא:
 66 מאי היא – איזה קרבנות למדים ממנחה? שיהיו נאכלים לזכרי
 67 כהונה, אי תפאת ואשם – אם נאמר שבאה ללמד שקרבן חטאת
 68 ואשם יאכלו לזכרי כהונה, אי אפשר לומר כן, משום שבהדיא כתיב
 69 בהו – במפורש כתוב בהם שנאכלים לזכרי כהונה, שבאשם נאמר
 70 (ויקרא יז ט) 'כל זכר בבהנים יאכלנו', ובחטאת נאמר (שם י כב) 'כל זכר
 71 בבהנים יאכל אתה'. ואי – ואם נאמר שלמדים ממנחה ששלמי
 72 ציבור יאכלו לזכרי כהונה, יקשה שגם לשלמי ציבור לא צריך
 73 הלימוד ממנחה, כי מריבויה דקרא אתי – הלכה זו למדנו מריבוי
 74 הכתוב, שנאמר (במדבר יח ט) 'בקרש הקדשים תאכלנו, כל זכר יאכל
 75 אותו', והריבוי שנאמר 'יאכל אותו' לימד על שלמי ציבור שאינן
 76 נאכלין אלא לזכרי בהונה. ואם כן קשה אלו קרבנות למדים
 77 ממנחה, שאינם נאכלים אלא לזכרי כהונה. מתרצת הגמרא: לעולם
 78 נלמד ממנחה ששלמי ציבור אינם נאכלים אלא לזכרי כהונה, ומה
 79 ששאלנו שנלמד כן מהריבוי שנאמר 'יאכל אותו', תנאי היא – אכן
 80 נחלקו תנאים מהיכן למדים דין זה בשלמי ציבור,

1 עד שיפלו בפשרה, וכגון שנבלע שומן חטאת בשלמים, אבל אם לא
 2 נבלע, אינו נעשה כמזהו. יכול הייתי לומר, שאף אם נגע במקצת
 3 חתיכה, יהא כולו פסול, תלמוד לומר 'כל אשר יגע' (ויקרא ו כ),
 4 הנוגע פסול. הא כיצד – מה יעשה, הוזה את המקום שפלו, ושאר
 5 הבשר נאכל כדינו. נאמר בפסוק (שם), 'בבשרה', דורשים שרק אם
 6 נגע בבשר החטאת נעשה כמותה, ולא בנגע בנידין, ולא בנגע
 7 בעצמות, ולא בקרנים ולא בפלפים – צפורני פרסות הבהמה. נאמר
 8 בפסוק (שם), 'קדש', והיינו שדין הבשר שנגע להיות כמותה – כדין
 9 הבשר שנגע בה, הא כיצד, אם פסולה היא – אם החטאת שנגע בה
 10 פסולה, כגון פיגול או נותר, תפסל החתיכה שבלעה ממנה, [ואם]
 11 כשרה היא החטאת, דין החתיכה הבלועת שתאכל בקמור שפה –
 12 מאחר ויש בחתיכה הנוגעת שני טעמים של קרבנות, נותנים לה את
 13 הדין החמור שבשניהם, ואם בשר שלמים נגע ובלע מן החטאת,
 14 יאכל לפנים מן הקלעים, לזכרי כהונה, וליום ולילה.
 15 הגמרא מקשה על הדין שאם פסולה היא תפסל. מקשה הגמרא:
 16 אמאי – מדוע בשר שלמים נפסל כשנגע בחטאת, וניתה עשה ולידחי
 17 את לא תעשה – מדוע העשה שנאמר (שמות כט לט) 'ואכלו אתם', אינו
 18 דוחה לא תעשה של אכילת קדשים פסולים שנאמר (שמות כט לד) 'לא
 19 יאכל כי קדש הוא'.
 20 רבא מתרץ את קושיית הגמרא: אמר רבא, אין עשה דוחה את לא
 21 תעשה שבמקדש – לא הנאמר בדיני הקרבנות, אין עשה דוחה
 22 אותו. רבא מביא ראייה לתירוצו. שנאמר (שמות יב מט), 'ועצם לא
 23 תשקרו בו, ורפי שמעון בן מנסיא אומר, שאיסור שבירת עצם
 24 בקרבן פסח נאמר, אחד [בין על] עצם שיש בו מוח – עצם שבתוכו
 25 בשר, ואחד עצם שאין בו מוח, ויש לשאול, אמאי – מדוע אסור
 26 לשבור עצמות קרבן פסח, ניתה עשה ולידחי את לא תעשה – יבא
 27 העשה שנאמר (שמות יב ט) 'ואכלו את הבשר בלילה הזה, וידחה את
 28 הלאו של שבירת עצמות. אלא מוכח, שאין עשה דוחה את לא תעשה
 29 שבמקדש.
 30 רב אשי מתרץ באופן אחר את שאלת הגמרא: רב אשי אומר, הטעם
 31 שאין עשה דוחה את לא תעשה, הוא משום שנאמר (ויקרא ו כ), 'כל אשר
 32 יגע בבשר קדש, ויקדש' מצות עשה הוא, שבשר שנגע בבשר
 33 חטאת פסולה, נעשה כמותה ונפסל, ואין עשה של אכילת קדשים,
 34 דוחה את לא תעשה ועשה, שנאמר על בשר שנגע בבשר קודש
 35 שנפסל.
 36 הגמרא לעיל דרשה שהנוגע בבשר חטאת נהיה כמזהו. הגמרא
 37 מבררת מנין שאף הנוגע בשאר קרבנות נהיה כמותם. שואלת
 38 הגמרא: אשקחן תפאת דמתקדש בבלוע – מצאנו שקרבן חטאת
 39 מקדש את הנוגע בו, שאר קדשים מנלן – מנין שאף הנוגע בבשר
 40 שאר קדשים, נהיה קודש. משיבה הגמרא: אומר שמואל משום רבי

אגרות קודש

ביה, ז"ך אד"ר, תשי"ז

ברוקלין.

הרה"ג אי"א נ"ני עוסק בצ"צ מו"ה מיכאל שי

שלום וברכה!

... בשאלתו ע"ד כתיבת תפלין דר"ת - בקסת הסופר סכ"ו ובס' ישמח משה על אגדות השי"ס כי
 דשי לזוהר שמי שאינו מניח תפלין דר"ת לא יכתבם. באות חיים סלי"ד סקיי"א מחמיר אף בדיעבד (!).
 ויל"ע בלי אדה"ז רסל"ט 'מפני שאינו חושש עליהם כלל' - וא"כ הנמנע מפני דמיחזי כיוהרא אינו בזה,
 עכ"פ בדיעבד. וכ"כ בסי' מאסף לכל המחנות סל"ט סקיי"ו משו"ת פני מבין.